

Світлана Труbacher — кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу інновацій та стратегій розвитку освіти Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна.

Коло наукових інтересів: теорія навчання, освітні технології, формування ключових компетентностей учнів, проектування інноваційного освітнього середовища закладу загальної середньої освіти.

e-mail: trubachevas@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-1400-97>

Оксана Мушка —

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу інновацій та стратегій розвитку освіти Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна.

Коло наукових інтересів: прогнозування та проектування інноваційного освітнього середовища закладу загальної середньої освіти.

e-mail: ivmbroker@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-6083-2499>

УДК 373.3/5.018.54

<https://doi.org/10.32405/2411-1317-2020-3-58-65>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Статтю присвячено аналізу актуальних аспектів проблеми проектування дистанційної освіти в умовах карантину. Зокрема, проаналізовано принципи проектування дистанційної освіти, пріоритетні принципи, зумовлені карантинном. Підвищується актуальність питань, пов'язаних з організацією навчання різних вікових груп учнів, з вибором інтернет-платформ для організації освітньої діяльності учнів, вибором специфічних для дистанційної освіти методів взаємодії учасників процесу. Специфічність пов'язана з підготовкою та побудовою таких форм занять, як відеолекції, відеоконференції, вебінари, веб-консультації, мультимедійні матеріали, віртуальні тренажери тощо.

Ключові слова: дистанційна освіта; принципи проектування; інформаційне освітнє середовище; навчання в умовах карантину

Постановка проблеми. Дистанційна освіта найчастіше розглядається як комплекс освітніх послуг, що надаються широким верствам населення у країні та за її межами за допомогою спеціалізованого інформаційного освітнього середовища, яке базується на засобах обміну навчальною інформацією на відстані (супутникове телебачення, радіо, комп'ютерний зв'язок та ін.). Вона розуміється, по-перше, як комплекс послуг, якими може скористатися кожна людина; по-друге, як технічна система, що трактується як сукупність інформаційних ресурсів, технічних засобів і каналів телекомунікації. Дистанційна освіта передбачає доступ до Інтернету, технічне забезпечення (комп'ютер, планшет, смартфон

тощо) в усіх учасників освітнього процесу, а також володіння вчителями технологіями дистанційного навчання.

Система організації дистанційної взаємодії віддалених один від одного суб'єктів навчання спрямована на створення сприятливих умов їх продуктивної діяльності, вирішення проблем взаєморозуміння, поетапного розвитку необхідних навичок комунікації, адекватну оцінку результатів навчання.

Виклики сучасного суспільства, зокрема явище карантину в Україні, яке є доволі регулярним, вносить свої корективи в систему дистанційної освіти. Вона стає більш затребуваною, підвищується актуальність питань, пов'язаних з організацією навчання різних вікових груп учнів, з вибором інтернет-платформ для організації освітньої діяльності учнів, поєднанням традиційних методів навчання зі специфічними для дистанційної освіти.

Адміністрація школи має забезпечити організацію діяльності закладу освіти в умовах режиму дистанційного навчання, узгодити правила та розклад взаємодій усіх учасників освітнього процесу для виконання освітніх програм закладу. Завдання керівника закладу освіти – обговорити зміну форм навчання з педагогічним колективом, обрати онлайн-платформу, організувати й запровадити навчання з використанням дистанційних технологій. Тобто слід не перекладати відповідальність на вчителів, а допомагати колегіально обирати оптимальний варіант, зважаючи на технічні можливості школи, кожного вчителя та учнів. У свою чергу, завдання вчителів – організувати комунікацію з учнями і батьками.

З метою зменшення впливу карантинних заходів на якість освіти, Міністерство освіти і науки України вводить у практику трансляцію відеоуроків та онлайн-курсів. Онлайн-уроки проводять переважно з дисциплін, з яких учні складають зовнішнє незалежне оцінювання: українська мова та література, біологія, математика, історія. Такі освітні портали, як BeSmart, EdEra, Prometheus, iLearn, надали відеоконтент для українських школярів. Завдання педагогів у цей час – налагодження з учнями дистанційної співпраці, організаційно-методична робота, самоосвіта.

Для дистанційного навчання сьогодні є дуже багато можливостей. Навчальні заклади, як і вчителі, мають автономію, тож можуть налагоджувати співпрацю з учнями у будь-який зручний спосіб. Для учнів 1–11-х класів завдання розміщуються на шкільному сайті на сторінці "Батькам" – "Карантин. Дистанційне навчання". Завдання дублюються класними керівниками через мобільний зв'язок з учнями та їх батьками. Для зворотного зв'язку й індивідуальних консультацій учнів з учителями-предметниками в цьому ж розділі подаються номери мобільних телефонів та e-mail.

Окремі педагоги використовують месенджери для комунікації, такі як Viber, Telegram, інші взяли на озброєння онлайн-щоденники або спеціальні платформи на зразок Zoom, Moodle та Google Classroom.

Таким чином, технологічна та організаційно-методична координація діяльності учасників дистанційної освіти є важливою умовою ефективної організації на всіх етапах реалізації цього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблеми дистанційної освіти відображено у працях багатьох науковців. А. Лотоцька, О. Пасічник розробили методичні рекомендації з організації дистанційного навчання в школі, де розглянуто загальні принципи та інструменти дистанційного навчання й методи дистанційного навчання школярів різного віку [1]. Досвід здійснення навчального процесу дистанційно в зарубіжній вищій школі розглядала О. Овчарук [2]. Психологічні особливості побудови освітнього процесу із застосуванням дистанційних освітніх технологій досліджувались Є. Підчасовим [3]. Актуальним є вивчення психолого-педагогічних особливостей проєктування віртуального освітнього середовища Л. Боремчук [4] та Т. Варзар [5], котрі розглядають особливості дистанційної освіти як педагогічної технології.

Проте вивченню особливостей проектування та організації дистанційної освіти у структурі освітнього середовища гімназії в умовах карантину приділено недостатньо уваги.

Метою статті є аналіз, визначення та узагальнення організаційно-педагогічних особливостей проектування дистанційної освіти в умовах карантину як сучасного віртуального освітнього середовища.

Основні результати дослідження. Долаючи стереотип сприйняття дистанційної освіти як чогось незвичного, особливого, варто зазначити, що вона має ті самі структурні, навчальні й методичні елементи, що і традиційні. Серед них – лекції, практичні, лабораторні та семінарські заняття, індивідуальне та групове консультування, перевірка та рецензування робіт, контрольні заходи (заліки, екзамени, модульний контроль, контрольні роботи, реферати тощо), керівництво науковими роботами та проектами (атестаційні, курсові, дипломні) та ін. Методична робота передбачає фактично ті самі види робіт, що й за традиційних форм навчання – розроблення навчальних планів, програм, форм контролю, навчальних матеріалів, коригування матеріалів тощо. Специфічність пов'язана з підготовкою та побудовою таких форм занять, як відеолекції, відеоконференції, вебінари, веб-консультації, мультимедійні матеріали, віртуальні тренажери тощо.

Сучасна дистанційна освіта здійснюється переважно у віртуальному освітньому просторі, який передбачає проектування освітнього середовища з урахуванням найновітніших комп'ютерних технологій. Це такі, зокрема, знаряддя, як блоги та мікроблоги, соціальні мережі й системи соціальних презентацій, вікі-проекти, мультимедійні системи обміну, системи спільних редакторських офісів тощо. Під ці технологічні можливості розробляються, відповідно, нові освітні методичні підходи, що базуються на таких психологічно орієнтованих принципах побудови: надлишковість, доступність спостереженню, доступність когнітивному досвіду суб'єкта, насиченість навчального середовища, його пластичність, позасуб'єктна просторова локалізація та автономність існування, синхронізованість середовища, векторність, цілісність, мотивованість, імерсивність, інтерактивність тощо.

Зростання обсягу освітніх інтернет-ресурсів, можливість швидкого доступу до світових культурно-історичних досягнень людства змінюють звичну роль змісту освіти. Значний обсяг, відкритість і доступність інформації в мережі Інтернет не потребують повного засвоєння й репродукції. Акцент у цьому випадку переноситься на діяльність учня, на технології, за допомогою яких він створює заплановану освітню продукцію.

Аналіз педагогічної практики показав, що досвідчені вчителі для організації освітньої діяльності учнів створюють google-таблиці, де кожен учень має доступ до коментування. Після його звіту про виконання певного завдання там з'являється позначка про оцінювання. Завдання поділені на основні, які мають дедлайн, та за вибором, що створюють індивідуальну траєкторію навчання і дають додаткові бали. Спілкування відбувається в чаті Telegram і майже не має обмеження часу, а основна інформація зберігається в телеграм-каналі. Для проектної роботи використовуються Trello-дошки й деякі інші ресурси. Комунікація відбувається у Zoom, для тих, хто не може долучитися, готується запис.

Для дистанційного оцінювання доцільно розробляти дослідницькі та проблемні завдання, які стимулюють командну роботу. Перевірці повинні підлягати не інформаційні, а діяльнісні результати навчання. У цьому випадку очний залік чи дистанційний екзамен для учнів будується на рефлексивних питаннях і завданнях типу «Опишіть способи досягнення здобутих вами результатів». Подібна система контролю оцінює не стільки матеріалізований продукт учня, наприклад реферат, який може бути взятим із «колекції рефератів», скільки особисту діяльність учня, що характеризується його внутрішнім навчальним зростанням.

Проте інтенсивність навчання має бути в кілька разів меншою і повільнішою в часі, ніж у процесі навчання у класі. Завдання під час дистанційного навчання мають бути вдвічі

легшими, тому що в Інтернеті важче вчитися. Тобто один урок на 45 хв мав би бути зроблений двома частинами дистанційно. Водночас варто тестувати складність завдання. Якщо шестеро з десяти дітей не можуть виконати певний варіант, треба брати інший. Слід робити тестові варіанти, а потім проводити опитування про те, який варіант був більш вдалим [7].

Характерними рисами дистанційного навчання, які вигідно відрізняють її від інших форм освіти, є: гнучкість – навчання відбувається у зручній для здобувача освіти час та зручному місці; модульність – з набору незалежних курсів-модулів формується навчальна програма, що відповідає індивідуальним чи груповим потребам; охоплення великої аудиторії – одночасне звернення до багатьох джерел навчальної інформації великої кількості учнів та їх спілкування за допомогою телекомунікаційного зв'язку між собою та з викладачами; економічність – ефективне використання навчальних площ та технічних засобів, концентроване й уніфіковане представлення інформації, використання і розвиток комп'ютерного моделювання; технологічність – використання в освітньому процесі нових досягнень інформаційних технологій, які сприяють входженню людини у світовий інформаційний простір; соціальна рівність – рівні можливості здобуття освіти незалежно від місця проживання, стану здоров'я й соціального статусу; інтернаціональність – можливість здобути освіту в навчальних закладах іноземних держав та надавати освітні послуги іноземним громадянам і співвітчизникам, що проживають за кордоном; нова роль викладача – викладач стає наставником-консультантом, котрий повинен координувати пізнавальний процес, постійно удосконалювати ті курси, які він викладає, підвищувати творчу активність і кваліфікацію відповідно до нововведень та інновацій; позитивний вплив на слухача; якість – для підготовки дидактичних засобів залучається найкращий професорсько-викладацький склад і використовуються найсучасніші навчально-методичні матеріали [8].

Сучасні напрацювання з розвитку дистанційної освіти спрямовані на скорочення кількості зусиль, присвячених пошуку інформації і збільшенню можливостей її опрацювання. Мережа Інтернет постійно розширює свої можливості, сервіси, розміщує інформацію, яка є значущою з погляду освіти. Так, сучасні засоби телекомунікації, залучені майже в усі галузі освітньої діяльності, використовуються у процесі підготовки школярів і зумовлюють виникнення нових освітніх технологій, без яких стає неможливим розв'язання постійно оновлюваного спектра завдань, що висувуються сучасною освітою. Інтернет-навчання як основа безперервної освіти спрямоване на набуття учнями навичок самостійної освіти.

Дистанційне навчання розглядається як нова педагогічна технологія або комплекс, що використовує у взаємодії та взаємодоповненні всі відомі технології навчання та керується основними законами педагогіки, хоч і трансформує їх згідно з новими умовами навчання і вимагає певного переосмислення в рамках освітніх закладів. Педагогічні технології використовують загальновідомі дидактичні принципи:

- 1) цілісність, тобто єдність навчання і розвитку, з одного боку, і систематичність, з другого;
- 2) фундаментальність, тобто навчання дисциплін, що несуть базову істотну інформацію, на підставі якої можна поширювати знання у певній галузі та самостійно їх доповнювати;
- 3) культуровідповідність, яка полягає в тому, що навчання повинне узгоджуватися з актуальним рівнем розвитку культури. Не можна не враховувати сучасних можливостей навчання: комп'ютерів, засобів мультимедіа та ін.;
- 4) гуманітаризація та гуманізація навчання;
- 5) безперервність освіти.

До пріоритетних принципів у проектуванні дистанційної освіти доцільно віднести такі: варіативна мобільність, яка полягає у створенні інформаційних мереж, баз і банків знань

та даних для дистанційного навчання, що дають змогу учневі коригувати або доповнювати свою освітню програму в необхідному напрямі; доступність навчального матеріалу для активної самостійної діяльності з його опрацювання; унаочнення навчального матеріалу; застосування інтерактивних освітніх технологій; зворотний зв'язок для оцінювання освітніх результатів; принцип оптимального поєднання очних і дистанційних форм діяльності учнів – встановлюється співвідношення між його мережевою й очною освітньою діяльністю.

Однією з принципових ознак віртуального освітнього простору є супровід дистанційного курсу через соціальні мережі, блоги, коментування у Twitter, скайп для надання середовищу багатопланового, «стереоскопічного» характеру. Учень може оперативно запитати щось у тьютора або членів навчальної спільноти і так само оперативно одержати відповідь, поділитися власними роздумами, сумнівами та проблемами, переслати запит на допомогу, ініціювати дискусію. Такий супровід значно модернізує заняття і є необхідною умовою його сучасної організації [9].

Дистанційне навчання дає можливість використовувати телекомунікаційні методи конструювання знань, за яких немає спільного для всіх інформаційного джерела, і спрямованість навчання стосується не матеріалу, а самої діяльності, здійснюваної учнями за допомогою методів дистанційної творчості. До таких методів належать методи участі в дистанційних конференціях, дистанційний «мозковий штурм», способи створення інтерактивних веб-сторінок, мережових творчих робіт, методи роботи з пошуковими системами, порівняльний аналіз інформації у веб-середовищі, методи дистанційних дослідних робіт, колективних освітніх проєктів тощо.

Інструменти спілкування та засоби організації дистанційного навчання такі.

- Електронна пошта – стандартний сервіс Інтернету, що забезпечує передавання повідомлень, як у вигляді звичайних текстів, так і в інших формах (програмах, графіці, звуках, відео) у відкритому чи зашифрованому вигляді. У системі освіти електронна пошта використовується для організації спілкування викладача й здобувачів освіти.
- Форум – найпоширеніша форма спілкування під час дистанційного навчання. Кожен форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережовий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Програмне забезпечення форумів дає змогу додавати різні файли певного розміру. Кілька форумів можна об'єднати в один великий. Наприклад, під час роботи малої групи учнів над проєктом створюються форуми для кожної окремої групи з метою спілкування під час проведення дослідження щодо розв'язання поставленого цій групі завдання, потім – обговорення загальної проблеми проєкту всіма учасниками навчального процесу в ході вебконференції.
- Чат – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативного спілкування людей через Інтернет. Є кілька різновидів чатів: текстовий, голосовий, аудіовідеочат.
- Відеоконференція – це конференція в реальному часі в режимі онлайн. Вона проводиться у визначений день і час. Для якісного проведення відеоконференції, як і телеконференції, необхідна її чітка підготовка: створення програм, своєчасна інформація на сайті й розсилка за списком.
- Блог – форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей. В інтернет-курсі з будь-якої навчальної дисципліни технології блогу можна використовувати під час навчання в колективі.

Технології Wi-Fi забезпечують можливість колективної роботи з документами, це енциклопедії колективного авторства. Як результат колективної творчої роботи можуть бути створені літописи, енциклопедії, оповідання, твори тощо.

Висновки дослідження та перспективи подальших досліджень. Узагальнюючи викладене, треба підкреслити, що до специфічних особливостей організації дистанційної освіти учнів можна віднести такі:

- потребує створення інформаційної бази для збереження та адаптування навчальних матеріалів до веб-середовища та викладення їх на веб-ресурсах;
- вимагає спеціального обладнання для повноцінного функціонування;
- передбачає спеціалізовану організацію роботи учнів за цією освітньою технологією;
- вимагає врахування специфіки розроблення, побудови та публікації (представлення) матеріалів у віртуальному середовищі, включно також з психологічними особливостями роботи у віртуальному середовищі (структурування, час роботи у віртуальному середовищі, особливості сприйняття, уваги, дизайн та колірна гамма, можливості й особливості самостійної роботи, особливості контакту з викладачем, особливості взаємодії системи «людина – машина» тощо).

Перераховані специфічні особливості організації дистанційної освіти мають набути розвитку в подальших дослідженнях цієї проблеми.

Використані джерела

- [1] А. Лотоцька, та О. Пасічник, *Організація дистанційного навчання в школі*. Методичні рекомендації. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustancyyna%20osvita-2020.pdf> Дата звернення: Травень, 21, 2020.
- [2] В. Ю. Биков, О. О. Гриценчук, та Ю. О. Жук, *Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби технології*: монографія. Київ, Україна: Атіка, 2005.
- [3] О. В. Овчарук, *Концептуальні підходи до застосування технологій відкритої освіти та дистанційного навчання у зарубіжних країнах та їх роль у процесах модернізації освіти*. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/06oovemp.html> Дата звернення: Червень, 15, 2020.
- [4] Є. В. Підчасов, «Психологічні особливості побудови освітнього процесу із застосуванням дистанційних освітніх технологій (ДОТ)» [Електронний ресурс]. Доступно: <http://2016.moodle-moot.in.ua/course/view.php?id=110> Дата звернення: Липень, 17, 2020.
- [5] Л. І. Боремчук, «Дистанційне навчання як педагогічна технологія» [Електронний ресурс]. Доступно: <http://intkonf.org/boremchuk-li-distantsiyne-navchannya-yak-pedagogina-tehnologiya/> Дата звернення: Травень, 21, 2020.
- [6] Т. М. Варзар, «Дистанційна освіта в сучасній освітній діяльності» [Електронний ресурс]. Доступно: <http://gius.kiev.ua/institute.html> Дата звернення: Травень, 21, 2020.
- [7] С. Е. Трубачева, та Ю. М. Люлькова, «Організаційно-педагогічні особливості сучасної дистанційної освіти», *Наукове забезпечення технологічного прогресу XXI сторіччя: матеріали міжнародної наукової конференції* (Т. 4), Чернівці, Україна: МЦНД, с.57-59. DOI 10.36074/01.05.2020.v4 [Електронний ресурс]. Доступно: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/issue/view/01.05.2020/289> Дата звернення: Червень, 15, 2020.
- [8] Ю. М. Люлькова, та С. Е. Трубачева, «Педагогічна взаємодія у дистанційній освіті» на *Концептуальні шляхи реформування та розвитку педагогічних наук*. Матеріали II науково-практичної конференції (м. Дніпро, 22-23 травня 2020 р.). Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020, с.35-37.
- [9] О. В. Мушка, «Особливості навчально-методичного забезпечення в умовах дистанційної освіти учнів», *Проблеми сучасного підручника: збірник тез Міжнародної науково-практичної інтернет конференції* (наукове видання), 28 – 29 травня 2020 р., Київ : Педагогічна думка, 2020, с. 130-132.

References

- [1] A. Lototska, ta O. Pasichnyk, Orhanizatsiia dystantsiinoho navchannia v shkoli. Metodichni rekomendatsii. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciynna%20osvita-2020.pdf> Data zvernennia: Traven, 21, 2020.
- [2] V. Yu. Bykov, O. O. Hrytsenchuk, ta Yu. O. Zhuk, Dystantsiine navchannia v krainakh Yevropy ta SShA i perspektyvy dlia Ukrainy. Informatsiine zabezpechennia navchalno-vykhovnoho protsesu: innovatsiini zasoby tekhnolohii : monohrafiia. Kyiv, Ukraina: Atika, 2005.
- [3] O. V. Ovcharuk, Kontseptualni pidkhody do zastosuvannia tekhnolohii vidkrytoi osvity ta dystantsiinoho navchannia u zarubizhnykh krainakh ta yikh rol u protsesakh modernizatsii osvity. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/06oovemp.html> Data zvernennia: Cherven, 15, 2020.
- [4] Ye. V. Pidchasov, «Psykhologichni osoblyvosti pobudovy osvitnoho procesu iz zastosuvanniam dystantsiinykh osvitnikh tekhnolohii (DOT)» [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://2016.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=110> Data zvernennia: Lypen, 17, 2020.
- [5] L. I. Boremchuk, «Dystantsiine navchannia yak pedahohichna tekhnolohiia» [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://intkonf.org/boremchuk-li-distsantsiynne-navchannya-yak-pedagogina-tehnologiya/> Data zvernennia: Traven, 21, 2020.
- [6] T. M. Varzar, «Dystantsiina osvita v suchasni osvitni diialnosti» [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://rius.kiev.ua/institute.html> Data zvernennia: Traven, 21, 2020.
- [7] S. E. Trubacheva, ta Yu. M. Liulkova, «Orhanizatsiino-pedahohichni osoblyvosti suchasnoi dystantsiinoi osvity», Naukove zabezpechennia tekhnolohichnoho prohresu XXI storichchia: materialy mizhnarodnoi naukovo konferentsii (T. 4), Chernivtsi, Ukraina: MTsND, s.57-59. DOI 10.36074/01.05.2020.v4 [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/issue/view/01.05.2020/289> Data zvernennia: Cherven, 15, 2020.
- [8] Yu. M. Liulkova, ta S. E. Trubacheva, «Pedahohichna vzaiemodiia u dystantsiinoi osviti» na Kontseptualni shliakhy reformuvannia ta rozvytku pedahohichnykh nauk. Materialy II naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Dnipro, 22-23 travnia 2020 r.). Kherson: Vydavnytstvo «Molodyi vchenyi», 2020, s.35-37.
- [9] O. V. Mushka, «Osoblyvosti navchalno-metodychnoho zabezpechennia v umovakh dystantsiinoi osvity uchniv», Problemy suchasnoho pidruchnyka: zbirnyk tez Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet konferentsii (naukove vydannia), 28 – 29 travnia 2020 r., Kyiv : Pedahohichna dumka, 2020, s. 130-132.

Светлана Трубачева, кандидат педагогических наук, старший научный сотрудник, заведующая отделом инноваций и стратегий развития образования Института педагогики НАПН Украины, г. Киев, Украина.

Оксана Мушка, кандидат педагогических наук, старший научный сотрудник, старший научный сотрудник отдела инноваций и стратегий развития образования Института педагогики НАПН Украины, г. Киев, Украина.

ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПРОЕКТИРОВАНИЯ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В УСЛОВИЯХ КАРАНТИНА

Статья посвящена анализу актуальных аспектов проблемы проектирования дистанционного образования в условиях карантина. В частности, проанализированы принципы проектирования дистанционного образования, приоритетные принципы, обусловленные карантином. Повышается актуальность вопросов, связанных с организацией обучения разных возрастных групп учащихся, с выбором интернет-платформ для организации образовательной деятельности учащихся, выбором специфических для дистанционного образования методов взаимодействия участников процесса. Специфичность связана с подготовкой и построением таких форм занятий, как видеолекции, видеоконференции, вебинары, веб-консультации, мультимедийные материалы, виртуальные тренажеры и т. п.

Ключевые слова: дистанционное образование; принципы проектирования; информационная образовательная среда; обучение в условиях карантина.

Svitlana Trubacheva, Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Scientific Researcher, Head of the Department of Innovation and Strategies for the Development of Education of the Institute of Pedagogy of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

Oksana Mushka, Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Scientific Researcher of the Department of Innovation and Strategies for the Development of Education of the Institute of Pedagogy of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

ORGANIZATIONAL-PEDAGOGICAL DESIGN FEATURES OF DISTANCE EDUCATION UNDER QUARANTINE CONDITIONS

The article is devoted to analysis of current issues in the design of distance education in terms of quarantine. Design principles of distance education in terms of quarantine are analyzed. The questions of the organization of training of various age groups of students, with a choice of Internet platforms for the organization of educational activity of students, the choice of specific distance education methods of interaction of participants of this process have become relevant. Features are related with the preparation and construction of such forms of lessons as video lectures, video conferencing, webinars, web consultation, multimedia materials, virtual training.

Distance education is most often seen as a set of educational services provided to the general population in the country and abroad through a specialized information educational environment. Modern distance education is carried out mainly in the virtual educational space, which involves the design of the educational environment taking into account the latest computer technology.

The priority principles in the design of distance education include the following: variable mobility, which consists in the creation of information networks, databases and knowledge banks; availability of educational material for active independent activity on its processing; visualization of educational material; application of interactive educational technologies; feedback for evaluation of educational results; the principle of optimal combination of eye and distance forms of student activity.

The article analyzes communication tools and means of organizing distance learning such as e-mail, forum, chat, blog. Modern online learning is aimed at mastering the skills of independent education. For evaluate of the results it is effective to use the research and problem tasks. It is not the informational but the learning outcomes that should be tested.

Keywords: distance education; design principles; information educational environment; training in quarantine.